

Any XII.

Vendrell 1 Febrer de 1903.

LO VENDRELENCH

SETMANARI COMARCAL DEL BAIX PANADÉS

Número corrent, 10 céntims.

Número atresat, 20 céntims.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

VENDRELL	1'50 pessetas trimestre.
TORA	1'75 >
EXTRANGER	2 >

PAGO ANTICIPAT

Redacció y Administració

Carrer del Teatre, núm. 18.

Anuncis, remits y retalls, á preus convencionals.

No s'admeten escrivans sense firma.

NO S' TORNAN LOS PAGINALS

Farmacia de J. Orpinell
Vendrell

PASTILLAS DIGESTIVAS ORPINELL

Curan la Dispepsia (catarro gástrich de forma crónica) la Gastralgie (Dolor de cor) las Malas digestions, el Cor-agre y las Diarreas.—1'50 ptas. la capsula

Blazam Durán-Durán contra 'ls ULLS DE POLL y DURICIAS

IMPREMPTÀ
RAMON GERMANS y NEBOT

Teatre, 18.—VENDRELL

Com tots los anys en la present temporada ha rebut aquesta casa un variat assurtit de

CALENDARIS AMERICANS
ab elegants dibuixos desde 30 céntims

POSTALS ILUSTRADAS

ab magníficas vistes de

Egipte y Tanger
Poblet y Santas Creus
y altres llocs y monuments de Catalunya
a 10 céntims una. HI HA COLECCIONS COMPLERTAS

Se ha posat á la venda

La Agencia
d' en Pep Currillo

Saynete de gran èxit de R. RAMON Y VIDALES.

Preu una pesseta.

ESTABLIMENT DE VETERINARIA de
Salvador Sonet

Casas Novas, núm. 11.—VENDRELL

Venda d' una casa
situada en lo carrer del Recó, número 10. No fa cap classe de censal.

Informarán en la imprempata d' aquest periódich.

La vetllada del Centre Català

Com anunciarem anticipadament, diumenge propassat va tenir lloc en lo «Centre Catalanista» de aquesta vila la vetllada necrològica dedicada á la memoria dels que foren nostres inolvidables companys en Jaume Ramon y Vidales y en Joan Ramon y Soler, primers President y Secretari, respectivament, que foren de dit «Centre»; quin acte se vegé sumament concorregut, especialment d' hermosas y elegants senyoras y senyoretas.

La vetllada se dividí en dues parts, dedicada la primera á en Jaume Ramon y la segona á en Joan Ramon, prenenthi part un quarteto compost d' artistas de nostra vila, la societat coral «La Lira», els senyors en Joseph Julivert y en Salvador Balcells que cantaren, ab accompanyament de piano, triades composicions de cant, en Jaume Serra, en Pere Alzina, en Pere Simó, en Rafel Fuster y el nen Andreuet Nin, que llegiren treball literaris deguts á la ploma del dos Ramon (Jaume y Joan) als qui ana-

va dedicada la vetllada, y finalment en part també en Joaquin Antich y en hi prengueren, que llegiren respectivament las necrologías d' Ramon y Vidales y d' en Ramon y Soler, dues escritas pels propis llegidors, treballs què sultaren esser verdaderas biografias y un semblà retrato dels necrologiats.

Tant los llegidors de las composiciones literarias com los autors de las necrologías y las cantants y el coro, foren molt justament aplaudits, puig tots ho fer en la més bona voluntat y acert.

Lo quarteto, que el composaven la senyoreta Jovita Serra (piano), en Pau Gomis (armonium), en Joseph Rabentós (violoncello) y en Isidro Güixens (violi), va interpretar totes las composiciones ejecutadas ab singular justesa, devant fer especial menció de la senyoreta Serra que s'acreditá de veritable artista, y així mateix en igual concepte hem de citar al jove violoncellista en Joseph Raventós, quins progressos en tan difícil instrument cada dia son més visibles.

En Salvador Raventós, president del Centre, va resumir en un brillant parlament, plé d' hermosos recorts pels necrologiats y d' encoratjament pels catalanistas continuadors de l' obra dels dos malaganyats apóstols.

La nombrosíssima concurrencia sortí verdaderament satisfeta de tan agrable vetllada dedicada á dos ilustres vendrellencs.

NECROLOGIA

de Jaume Ramon y Vidales, llegida en la vetllada del Centre Català.

La comanda dels meus amics y companys, de catalanisme, superior á las meves foses, es per mi una honra que he acceptat reconegut.

Nostre amic y compatrici, en Jaume Ramon, deixà en el meu cor, ab sa mort prematura, una ferida encar no ben cicatrizada: y avuy que estém reunits pera honrar son nom y enlairar sa memoria, desvanescut l' eco funeral de nostras campanas, dispersos, aquí y allá, sos fills estimadissims, sos obrars magistrals, sos canturias tan valoradas en los torneigs literaris y sos palestras catalanistes impregnadas de patriotisme, prou voldria jo, que al conjur de mas paraulas, vingessin totes estas seves obrars, decididas á coronar de llores y semprevivas la personificació del vendrellench, historiayre de las gestas de nostra vila, á la qui aymava ab lo carinyo dels bons fills, y qui sol, qui ayre y quina terra besan amorosits y guardarán per sempre més sos cendras mortuorias.

Jo l' veig encare, al nostre Jaume, assegut al cavall de batalla del seu despaig notarial, rascant ab la ploma els fulls de paper, y parla jant ab sos clients numerosos; jo l' oig llegir y estussegar; jo sento encare aquell ¡Ay Senyor! que devegadas m' esglayava, y rependre seguidament la lectura lluytant desesperat ab la enfermetat malehida que va portarlo á la tomba; jo veig encare son rostre com s' anima y com los ulls li espurnejan al departir sobre cosas del catalanisme y al condemnar els butxins de nostra personalitat; y penso desseguida que la patria y la familia ocupavan tot el seu cor, y en aquesta lluya diaria y pesadissima, es molt que caigués son cos, á la manera els gladiors sobre la arena del seu des, x, sobre els seus papers, sobre las sevas csons, sobre las sevas propias escripturas.

Y es bé, senyors, divulga el nom y perpetuar la memoria dels herèrits de la Patria. Honrantlos á ells, s' escau la historia d' aquella, y allí van las gencions que han de náixer á sadollarse dels èmples dels que tant l' han aixecada, ara fics que reporta un amor combatut y per los que voldrian pérdrerla, y donar éstiman; sino que siga el preu de sa túna sagrada pera tirarlo al bordell de las seves concupiscencias.

En Jaume la cantá la patria; en Jaume la amá la patria; en Jaume escorcollá las reliquias y en feu estudis que's premiaren en públics certamens, y aquesta vila, que l' veige náixer fou per ell historiejada de desde la seva nai-xensa.

La mort el sorprengué sense deixarli acabar la seva obra *Vendrell històrich*. La mort el sorprengué després d' haver correjít las proves del primer número de *Lo VENDRELLENCH* en català, y no pogué veurer l' original en las columnas, y no tingué la alegria inmensa de veurel vestit á la catalana, ell que l' fundá y l' dirigié hi vessá totas las energías del seu esperit.

En Jaume treballava dia y nit, y esabén per qué? — Per no poguer, com m' havia dit moltes vegades en tó humoristich, per no poguerme comprar unas calzas.

Pobre Jaume, amich probat en las tempestats de ma vida, notari honrat y de conciencia! A los fills, á los germans, no l's hi deixares benis de fortuna, ni diners, més els llegares un nom que Catalunya, nostra mare, guarda en son cor amorosit y que l's vendrelenchs hem perpetuat d' una manera modesta escriguentlo en un de nos tres carrers.

En l' aubada del Renaixement literari y politch de Catalunya, en Jaume's trobava á Barcelona estudiant la seva carrera ab gran aprovechamiento. Fou en aquell temps l' amich y consultor del mestre Guimerà, desconeugut allavoras, al qui guia en sos primers ensaigs literaris y á qui presentá als seus companys tots escriptors, poetas y literats que avuy tenen gran prestigi en el mon de las lletres.

Desempenyá la notaria de Sarreal, guanyada per oposicions, que foren empenyadas, y allii en la porta de son despatx, més de trenta anys enrera, s' hi veya ja en la placa l' anunci de sa notaria en nostra parla, com á prenda de son amor envers nostra llengua y nostra Patria. Mes tard se trasladá á Montblanch, y d' allí á nostra vila, vora l' calju de sa llar.

Diu un dels seus biògrafos, que arreu hont ficsá son despatx fou protegit per la feina dels seus conveihins y comarcans. La Lley Hipotecaria y l's esculls que porta la autorisació de documents, la coneixia de sobras pera procedir rec-tament dintre el cumpliment de son dever, que ell considerava sagrat. Pera tota la conca de

Barbará, continúa aquell, com per altres comarcas, encara ressona l' mot de: «Si volé una escriptura ben feta aneu á trobar el notari don Jaume.»

* * *

Com á literat y poeta sa personalitat es també molt ran.

En el «Diccionari d' escriptors y artistas catalans del segle XIX», hi trobém la ressenya de les composicions llorejadas. Als *Jocs Florals*, dels que n' sigué mantenedor l' any 1895, guanyá per dues vegadas lo premi de la Diputació provincial de Tarragona y la medalla del Ateneu Barcelonés, qual premi feya alguns anys que no podia adjudicarse. Li premiaren també las obras magistrals *Narracions de Poblet*, *L' Arch de Bará* y *Del fons d' una caixa*.

Obtingué premis en Certamens á Barcelona, Sans, Igualada, Tarragona y Valls; sent també molt aplaudidas algunas composicions teatrals que doná á la escena.

* * *

En l' ordre polítich fou en Jaume també un campió forstut de la causa de nostra terra. Per xó l' trobém ja fundador de la primera societat catalanista *La Jove Catalunya*, entre l' estol de patricas que suspiraven per la nostra autonomia, en una atmosfera que tan poch propicia els hi era: y allá va ell hont siga que's tracti de conquistar las llibertats que ns prengueren els butxins de Felip V.

Per xó l' trobém á Manresa en el célebre Congrés, d' hont sortiren las Bases que integran el nostre programa y que ab tanta rancunia tractan nostres enemichs; y per xó l' veýem concorre ferit de mort y tot, en altres Congresos catalanistas. Aquí mateix organisá el miting de l' «Unió» fent colla ab aquells seus amichs que viugueren á escampar la bona llevó y que se'n despediren pera no veurel may més. Jo l' tingui á mon costat aquell dia y vaig sentir els batechs de son cor cantant nostre himne de guerra y puch ben assegurar que no estussegá gens ni mica.

En Jaume, després d' haver triomfat el catalanisme local en las eleccions del 99, fou qui assenyalá als nostres regidors l' origen infantil del banch hont s' asseyá el Consistori en el presbiteri de la Iglesia, y ell fou, ab las observacions patrióticas que feu á l' Ajuntament, qui proscrigué la costúm d' anar á seurer en aquell banch d' ignomia, donchs, d' allavoras per sempre, nostres regidors ocupan, y ocuparán mentres tinguin vergonya sas poltronas en la presidencia de las festas religiosas, rompent l' asquerós manament del rey més aborrit de Catalunya.

També ell, ab las insinuacions, sempre carinyosas, que l' feu al ocupar l' Alcaldia, va esser indirectament qui feu sortir la ordre de que donguessen els serenos la hora en nostra parla.

Aquí fou fundador de nostra agrupació catalanista, y ell sigué nostre digne primer president ensembs que nostre mestre venerable: y no es molt que l' s' bonis fills se recordin del seu pare, que l' s' deixables honrin al seu mestre y li diguin per la meva boca pecadora: ¡Oh Jaume! ton esperit reviu en nosaltres, tos amichs t' amparan, y te anyoren encare més en jorns de dol y persecució per la santa causa que defensares, y tot temps recordarán ton entussiasme per la nostra Catalunya, á la qui consagras la intel·ligència privilegiada que brilla en las obres que produhires. He dit.

Joan Antich.

CARTA

de Joaquim M.ª Bartrina á Jaume Ramon y Vidales.

Llegida en la rellada del Centre Català celebrada lo diumenge passat.

Sent prop la boda que té de omplir de goig lo teu cor, t' envejo, t' envejo á fé sent com es ella un tresor.

Com l' aucellet á l' aucella, com l' abella á la floreta, com la tortora blanqueta estima á sa fiel parella,

així has de estimarla, així, y així ella t' ha de estimar, ab amor pur, exemplar, sens zelos ni frenesi.

Fent ho així, passar veureu placentera aquesta vida y vostra ditzia, marcida de segur may mirareu.

La lluna de mel, entant, fes que panlatinament vagi sempre al quart creixent pero may al quart menguant.

La teva no hi anirá, de aixó ja n' estich segú, puig no dantli motiu tú sempre ella t' estimará.

No sigas gelos per' rés, que aixó no sols las irrita, sinó que á faltar incita, devant l' amor propi ofés.

Digali, si es que no ho sab, que guiada per son amor, pot manar dintre ton cor, pero no dintre ton cap.

Que cregui, per viure en pau, en Deu, l' Infern y la Gloria, y sápiga de memòria la Epistola de Sant Pau.

Y no olvidis una cosa que la experiència ha ensenyat: la enemiga del casat es l' amiga de la esposa.

Ni encar gosant ta passió en lo séu no tens de veure cós de dona; si 'm vols creure matén sempre la ilusió.

No caiguis en un desllís ni jamay fugis de tó... francament tú ets massa bó y mereixes ser felís.

Joaquim M.ª Bartrina.

Reus, 15 d' Agost de 1875.

Lo temps y las cullitas en l' any 1903

Segons lo metereólech francés M. Hauller, la primavera y estiu d' enguany serán sumament sechs, comensant aquesta sequedad lo dia 11 de Mars que durarà fins lo 15 de Juliol, sentintse l' efecte màxim lo 9 de Juny.

Lo fred farà molt de mal á las cullitas, ja que las gelades se farán sentir los días que á continuació se senyalan:

Gelades fortes: 3 de Febrer, 2 y 29 de Mars, 25 de Abril y 22 de Maig.

Gelades possibles: 12 Febrer, 11 Mars, 7 de Abril y 4 de Maig.

ANUNCIS

SASTRERIA de * * * ~ ~ ~ GIL BOXADOS

Variat assurtit de estar, chaviots, gergas, vicunyas y demés articles pera la present temporada d' hivern.

Carrer de Sant Agna, 22.— VENDRELL

Ramon Germans
IMPRESSORS

Impresos de tota classe, com són talonaris, facturas, targetas, programes, pape y sobre timbrats, memorandums, etc., etc. Especialitat en los luxosos y á varias tintas. Preus mòdichs.

Carrer del Teatre, 18.—VENDRELL

Academia de Corte Parisién Martí

per la professora

D.ª Teresa Mateu

Carrer de Santa Agna, 73.—VENDRELL

L'acreditat Corte Parisién Martí, es el que més gran y justa fama ha obtingut, es l'únic adoptat per los principals tallers de confecció y periódichs de modas y reconegut com lo millor per la prempsa nacional y extrangera.

Aquesta academia está montada ab tots los adelants necessaris pera facilitar á las deixebles, després d'una bona ensenyansa, la pràctica, com aixís també la transformació. Lo gran procediment de la transformació es la última pàrraula del art, original de un dels més célebres modistes de Londres que ha obtingut Gran Premi en la última Exposició de Paris.

HORAS DE CLASSE.—De 3 á 6 de la tarde; pera la confecció de 10 á 12 del mati.—Preus convencionals,

SE VENEN TOTA CLASSE DE PATRONS

FEMS DE PRIMERA CALITAT ab barreja de vaquerissas

Los propietaris que n' necessitin poden dirigirse á **Marcelino Forcada**, carrer de Montserrat, número 12.—Vendrell.

PREUS: á 65 ptas los 10.000 kilos sobre wagó á Barcelona

¡Incredible verdad!

Un anillo para caballero, oro ley con hermosísimo brillante, 50 pesetas. Idem con brillante doble grueso, 100 pesetas.

Un alfiler para caballero, oro ley con espléndido brillante, 25 pesetas.

Alfiler id. id. (brillante muy grueso), 50 pesetas.

Anillos última novedad para señoritas y señoritas, oro ley con hermosísimo brillante, 25 pesetas.

Un par pendientes para señoritas, oro ley con espléndidos brillantes, 25 pts.

Un par pendientes para señoritas, oro ley con hermosísimos brillantes, 50 pts.

Idem con hermosísimos brillantes dobles gruesos, 100 pesetas.

Un par pendientes para niñas (especialidad para verdadero regalo). oro ley y espléndidos brillantes, 25 pesetas.

Medallas oro de ley, con la efie de la Purísima, esmalte de Florencia, y brillantes Am: Alaska. Ptas. 100.

Oro garantido de ley (18 quilates) y brillantes químicamente perfectos, más hermosos y de más valor, por su constante brillantez y esplendor que los verdaderos. Descomposición de luz, dureza, lapidación perfecta, imitación maravillosa.

Regalo 5.000 pesetas

á quien distinga estos bri lantes ALASKA de los legítimos

Gran Premio en la Exposición de París

A todo comprador no conforme con el género se le devolverá inmediatamente el dinero.

Enviar la medida de los anillos, tomándolo con un hilo alrededor del dedo.

Única y verdadera ocasión para gastar bien el dinero en regalos, siendo siempre su valor superior al coste. No se hacen descuentos; no se concede representación; no se envían muestras, Gratis y Franco catálogo ilustrado.

Envío fianco de todos gastos en cajita valor declarado y por correo, para toda España é Islas.

No sírvese ningún pedido que no sea convenido antes el pago.

Único representante general Sociedad Oro y Brillantes Am: Alaska.

G. A. BUYAS.—Corso Romana, 104 y 106, MILAN (ITALIA)

Labors agrícolas á vapor

En la Redacció y Administració de *L'Art del Pagés*, Príncipesa, 11, principal primera, Barcelona, se donará rahó de las condicions económicas pera desfondar terrenos pera'l cultiu de vinya y otras plantas, per medi dels aparatós més perfeccionats que's coneixen fins avuy.

Per informes, dirigirse á D. Francisco X. Tobella, qui facilitarà notes de preus per desfondar, desde un á tres pams de fondaria.

Fábrica de guanos y primeras materias per abonos

Guanos especials per VINYAS y CEREALS

Marca de la casa.

Anton Trillas
Carrer de Montserrat, Vendrell